

ТВОРЧЕСКА АВТОБИОГРАФИЯ

на Пламен Маринов Марков

Роден съм на 10 октомври 1955 г. в град София. Израснал съм в град Варна, където са решили да се преместят да живеят родителите ми. Завършил съм средното си образование в I-ва английска гимназия в град Варна през 1974 г. В периода 1974-76 отбиха военната си служба. Бях приет да уча външна търговия в Полша след положени изпити, но след като по този повод се уволних по рано от редовния набор, имах възможността да кандидатствам и бях приет в НАТФИЗ (тогава ВИТИЗ) „Кръстьо Сарафов“, което беше съкровено ми желание. Учих Режикура за драматичен театър от 1976 до 1981, в класа на проф. Сашо Стоянов. Според тогавашната практика завършващите Режикура биваха назначавани като стажант-режисьори в някой от професионалните театри по разпределение, където се и дипломираха. Аз бях разпределен за три години в Драматичен театър Сливен с група подбрани от мен талантливи млади артисти от моя клас, както и драматург и сценографи. Дебютното ми представление беше по пиесата на Йовков „Албена“. След като свърши срока на разпределението имахме предложения от по-големи столични и извънстолични театри, но ние си бяхме създали добро име и добра творческа атмосфера за работа и останахме в Сливен не три, а цели пет години заедно с колегите ми Ивайло Христов, Атанас Атанасов и Йорданка Стефанова. През 1983 местното ръководство ми предложи да поема ръководството на театъра и така от 1983 до 1985 бях Директор и Главен художествен ръководител на Драматичен театър Сливен. Независимо, че бях най-младия член на творческия състав, ненавършил 28 години, получих много сериозна подкрепа от целия театър. През 1984 година спечелихме със спектакъла „Солунските съзаклетници“ по Георги Данаилов много награди за Сливенския театър на най-престижния тогава конкурс - Национален преглед на българската драма и театър. Получихме за спектакъла награда за Режикура, три награди за актьорско майсторство, една за музика и една за сценография. Това беше един невероятен успех за малък провинциален театър. Този път приех предложението за постановка в Театъра на Народната армия, като от своя страна поканих на гастрол там колегите, с които работихме заедно досега в Сливен. С постановката ми по „Еленово царство“ на Георги Райчев, аз и колегите ми Ивайло Христов и Атанас Атанасов, защитихме обществен дебют при тайно гласуване на всички колеги

от Художествения съвет на театъра и поканени отвън представители на театралната и военната културна обществености. За това вероятно спомогна и факта, че още докато бях режисьор в Сливен, бях поканен на гастрол от Младен Киселов, художествения ръководител на Сатиричния театър, и постановката ми „Семейство Тот“ по Йщван Йоркейни ми спечели годишната награда за млад режисьор на Съюза на Артистите в България през 1983.

Бях режисьор в Театъра на Армията от 1985 до 1989, като през този период Театърът на армията спечели в две последователни години Наградата на София за най-добро театрално представление: през 1987 за „Нощно съжителство“ на Маргарит Минков, а през 1988 за „Подробности от пейзажа“ на Станислав Стратиев, както и награда за най-добро представление на следващия Национален преглед на българската драма и театър през 1989 за „Подробности от пейзажа“. С мои спектакли Театърът на армията представи българската театрална култура в Москва и Санкт Петербург, (тогава Ленинград) и беше поканен за участие в изключително престижния театрален фестивал в „Ла Кензан“ в Квебек, Канада, през 1988.

През бурната 1989 ми беше предложено да поема ръководството на Държавния Сатиричен Театър и аз бях Директор и Главен художествен ръководител на този театър от 1989 до 1996 г. През това време имах удоволствието да работя пълноценно с голямото поколение актьори на Сатиричния театър, като някои от тях (Татяна Лолова и Константин Коцев) се върнаха в театъра, приемайки моята покана, след като преди това го бяха напуснали. Положих много усилия да съхраня и обнова този театър през най-трудните години на прехода, като същевременно правих настоятелни опити да го подмладя с нови качествени попълнения, актьорски и режисьорски. Привлякох в театъра режисьорите Елена Цикова, Стоян Камбаров, както и току-що завършилите Недялко Делчев и Галин Стоев, драматурга Маргарит Минков, много от артистите, които после станаха новите емблематични лица за този театър. Станислав Стратиев ми поверяваше за първа постановка в Сатиричния театър новите си пиеси: „Мамут“, „От другата страна“, „Зимните навици на зайците“.

Междувременно бях канен като асистент по актьорско майсторство и режисура в НАТФИЗ от различни преподаватели, но през 1986 г. приех предложението на проф. Димитрина Гюрова, чийто асистент бях дълги години, докато поех самостоятелни актьорски и режисьорски класове от 1992 г. До ден днешен преподавам в НАТФИЗ и обучавам режисьори и актьори,

като смело мога да заявя, че сред най-талантливите, популярни и утвърдени млади дарования в театъра и киното ни има много мои възпитаници. Имам и доста специализанти по режисура, някои от които с категорична творческа реализация. Самият аз през 2006 завърших с отличие специализация по филмова и телевизионна режисура при акад. Людмил Стайков и често използвам наученото при монтажа на моите авторски представления по нетеатрални текстове. През 1992 г. получих научното звание „доцент“, а през 1999 – „професор“ по Актьорство и режисура за драматичен театър.

След почти осемгодишно ръководство на Държавния Сатиричен Театър, неочаквано за мнозина си подадох оставката няколко месеца след спечелен конкурс за нов мандат, поради изчерпване на възможността качествено да се продължи избрания път за театъра през трудната 1996. Тогава се появи предложение за специализация по театрален мениджмънт в Сити Юнивърсити в Лондон със стипендия на Британския съвет. Тъй като бях най-младия на времето директор на извънстоличен, а после и на столичен театър, аз счетох, че няма необходимите теоретични знания и се опитвам да се справям с проблемите по интуиция. Затова реших, че независимо от близо десетгодишния си стаж като директор, трябва да осмисля и преосмисля своя досегашен опит спрямо световната практика и световните тенденции, а Лондон е едно от най-подходящите места за такова обучение. Когато се върнах през 1997 г. обаче осъзнах, че онова което съм научил там е до много висока степен неприложимо спрямо нашата традиция на организация на държавни театри спрямо изцяло частно-мениджърския подход на англоговорещите театрални нации. Взех окончателното, засега, решение при тези сериозни разминавания на реалностите, да оставя на следващите поколения театралното мениджиране, като тези млади хора първо да учат, а после да прилагат наученото. Аз реших да се отдам само на режисьорското си призвание като и то на свободна практика, като съчетая това с активна преподавателска дейност, за която пребиваването ми в Обединеното Кралство също ми беше много полезно.

Имам зад гърба си почти 100 постановки във всички столични театри, както и в много от извънстоличните. Имам постановки в чужбина, имам телевизионни спектакли, както и телевизионни филми и развлекателни програми. Имам многократно излъчвани постановки в Радиотеатъра. Бил съм председател на Международното жури на фестивала за Куклен театър за възрастни „Златният Пиеро“ в Стара Загора, председател на журито на

фестивала „Нова българска драма“ в Шумен, бил съм член на много наши и международни журита на театрални фестивали. Мои представления многократно са участвали в големите наши театрални фестивали, имам много участия и в международни фестивали по четири континента. Имам многобройни награди и номинации за режисура или за най-добро представление: два пъти на Наградата на София за театрално изкуство, имам 2 награди за режисура на САБ (ИКАР), награда за режисура АСКЕЕР, награди за режисура и за най-добро представление от Национални прегледи на българската драма и театър, награда за режисура от националния фестивал „Нова българска драма“ в Шумен, от Националния фестивал за Камерен театър във Враца, признание от фестивалите във Варна (Варненско лято), Пловдив (Сцена на кръстопът), Созопол (Аполония), Благоевград (Бяла пролет), Сливен (Летен театрален университет), Пазарджик (Есенни театрални дни), Плевен (за българска драма), Кърджали (Перперикон), Добрич (Йовкови театрални дни), Стара Загора (Данаил Чирпански) и др. Като педагог имам зад гърба си много творчески срещи, обсъждания, форуми, уъркшопи, кандидат студентски консултации и изпити. Имам и многократни участия със спектакли или с публични лекции и уъркшопи на международни фестивали и срещи в Русия, САЩ, Канада, Великобритания, Китай, Северна Македония, Грузия, Полша, Сърбия, Виетнам, Австрия, Румъния, Колумбия, Перу, Индия, Албания, Израел и т.н.

Многократно ми е възлагано ръководство на класове по Актьорство и по Режисура за драматичен театър, създател и ръководител съм на нови магистърски програми, научен ръководител на завършили успешно над 10 докторанти. Бил съм Ръководител на катедра, Ръководител на специалност, председател на комисии и консултативни съвети. Понастоящем съм избран за втори път за Декан на Факултет „Сценични изкуства“. Освен изброените театрални награди за конкретни представления съм получил и Националната награда „Добри Чинтулов“ през 2001 година, Награда за театрално творчество по руски автори „Золотая муза“, Награда за преводи от руски „Золотая муза“, Награда за най-добър педагог на името на Апостол Карамитев „Даскал Апостол“, Награда „Варна“ за театър, награда „Кукерикон“, връчена ми от Сатиричния театър за цялостен принос в театралното изкуство цели 25 години слез моето директорство там, награда „Златна маска“ по повод 100 годишнината на Варненския драматичен театър, награди от общините в Сливен и Варна и други подобни. Почетен гражданин съм на Сливен.

Имам многобройни публикации в специализирания и неспециализирания печат у нас и в чужбина (проблемни статии във в-к Култура (преди това „Народна култура“), сп. Театър, сп. „Гестус“, сп. „Номо Ludens“ в международното списание „Обзор“, в сборник на Пекинското училище за театър, в брой посветен на Шекспир, в Годишникът на НАТФИЗ, проблемни статии в специализирани издания. Като последното в тази насока е мое обширно интервю за престижна книга за Шекспир и на най-престижното световно издателство за театър „Rootledge“, която ще излезе в САЩ през есента на 2021 г. В комуникациите ми с медиите има огромно количество обширни интервюта и критически и обзорни отзиви за творчеството ми във вестници, списания, специализирани издания, книги за театъра. Има документални филми, отразяващи моята творческа и педагогическа дейност. Търсен събеседник съм в телевизионни и радиопредавания с културна или социално-проблемна насоченост, но напоследък се опитвам да огранича подобни изяви и да ги приемам само по повод конкретни творчески и педагогически изяви, защото медийното пространство се изпълни с фигури, които са готови да се произнасят по всякакви въпроси, само за да са пред камера на принципа „шумим, брат, шумим!“.

През годините съм бил председател на секцията на „Млади театрални творци“ към САБ, и като такъв основател на популярните тогава „Младежка сцена“ в Сливен с престижно международно участие, както и Прегледът на младата театрална режисура в Ловеч. Бил съм избран за заместник-председател на Асоциацията на Режисьорите, която организахме при отделянето в края на деветдесетте години на XX век на секцията на режисьорите от САБ. Бил съм Председател на Обществения съвет към Министерството на културата, дългогодишен член на Управителния съвет на Националният фонд Култура. Бил съм често председател и член на експертни комисии за субсидиране на културата: към Столична община, към Фонд „13 века България“, към фондация „Отворено общество“. Бил съм председател и член на комисии за избор на директори на театри и училища по изкуствата, председател и член на журита за нова българска драматургия. Бил съм експерт на Националната комисия за признаване на дипломите, получени в чужбина. На 13 януари 2015 бях избран за член-кореспондент на БАН, а през 2019 получих високата чест и доверие да създам концерта за отпразнуването на 150 години от създаването на БАН в НДК.

09. 06. 2021 г.

Л
е
н
-
к
о
р
е
с
п
о
н
д
е
н
т
н
а
Б
А
Н
,
п
р
о
ф
.
П
л
а
м
е

Н
М
а
р
к
о
в